

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) bőví a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DUA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 8 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Bánffy bajban.

Hát ő kegyelmessége végre még
is csak komoly bajba keverte magát.

A rettenthetlen, a hatalmas, a fé-
lelmet nem ismerő nagyur ugy látszik
a tapintatlanságának lesz az
áldozata.

Jha! Az államférfiu kapacitás és
a hatalom gyakorlásának ügyessége le-
het igen nagy fokban kifejlödvé báró
Bánffy Dezső ő kegyelmességében, any-
nyi azonban bizonyos, hogy tapintat
dolgában nem valami erős lábon áll a
báró ur.

Megfontolni — még pedig a kellő
okossággal minden nyilatkozatot,
mely az ajkairól, elröppen Bánffy báró
ép oly kevéssé tudja, mint a mily ke-
véssé képes például a bakakáplár ildom-
mos lenni az ujdonsült bakakkal szem-
ben, a mikor ezeket nem tudja a reg-
lama szövevényeibe beoktatni.

Bánffy báró — mióta az Isten
ilyen magasra vitte a dolgát, sok min-
dent megtanult olyat, a mi a hivata-
lával járó dolgokkal áll kapcsolatban,
de azt már nem tanulta meg, hogy
miképen kell az emberekkel érint-
kezni és kivel minő módon kell kife-
jezést adni az érzelmeinek vagy a meg-
győződésének.

Hogy ebben a mesterségben még
teljesen járatlan, élénken bizonyítja
egyebek között az a konfliktus, melybe
az Andrassy grófokkal keveredett.

A nemrég felvetett összeférhet-
lenségi kérdésből fejtett ki azaz ösz-
szetűközés is, mely közte és az Au-
drassyak között létre jött.

Bármennyire szépítették is a fél-
hivatalos újságok a Bánffy viselkedé-
sét az Andrassyakkal szemben, egyet
nem sikerül elérniök és ez annak bi-
zonyítása, hogy Bánffy és az András-
syak közt az eddig is csak úgy a hogy
létezett jó viszony ma is épségében
fennáll.

Hát ez a viszony alapján meg-
romlott, a minek legmeggyőzőbb bi-
zonyítka az, hogy gr. Andrassy
Géza a tegnap tényleg is bejelentette
a képviselői m a n d a t u m r ó l v á l ó
l e m o n d á s á t.

Ez a lemondás Bánffyra nézve sok-
kal veszedelmesebb, mint a minőnek
első tekintetre látszik.

Ebben a lemondásban minden gya-
korlott szem felfedezheti a Bánffyra
mért erkölcsi csapásokat, melyek ép-
penseggel nem oly szelidek, mint a mi-
nőnek a félhivatalosok látják.

Ez a lemondás magában hordja a
csiráját annak a komoly veszedelemnek,
mely a Bánffy pozíciójának nemcsak
megingatására, hanem teljes elveszté-
sére is kihatással lehet.

A ki figyelemmel kísérte Bánffy-
nak az Andrassyakkal szemben az ál-
talanos választások és a kabinetalakít-
ás idején követett magatartását, az
tisztában lehet azzal, hogy az András-
syak nem fogják sokáig megtorlatlanul
hagyni a Bánffy erőszakosságait és ve-
lek szemben követett tapintatlanságait.

Hogy gr. Andrassy Gyulát kibuk-
tatta a miniszteri székéből, Andrassy
Tivadar és Gyula grófokak nem en-
gedte mandatumhoz jutni, gr. Batthányi
Lajost a Andrassyak sógorát meg a
finnei kormányzói székétől fosztatta
meg, ezek mind olyan dolgok, a me-
lyeket nem szívesen vehettek az Au-
drassy Gyula gróf utódai, a kik szá-
míthattak arra, hogy a politikai köz-
életben megtartják ama pozíciójukat,
melyekre atyjuk emléke és saját ké-
peségeik révén is igényt formáltak.

Bánffy mióta miniszterelnök lett,
tervezőten mellőzte minden téren az
Andrassyakat és mindazon politikuso-
kat, a kik az ő közvetlen környeze-
tét alkotják.

Ugy fordult a dolog, hogy most
már az Andrassyak is kezdik mellőzni

Bánffyt és az a parlamentet is, a me-
lyet ő alkotott és formált a saját ké-
pére.

Az Andrassy Géza gróf kiválása
a parlamentből az utolsó kapocs meg-
szüntét jelent, mely az Andrassy di-
nasztiát Bánffyhoz csatolta. És nem
szükséges profétának lenni annak, a ki
a tényből komoly jóslásokat von ki
Bánffy közeli bukására nézve.

Az Andrassyak kedvelt és bizal-
mas emberei a felségnek, a ki Bánffyt
csak tűri, de sohasem bízott benne po-
litikai egyénisége, sem pedig államfé-
rfiu kapacitásában.

Előre lehet látni, hogy állása o d a
fenn mihamarább meglesz ingatva
még pedig java részben ama feltűnő
tapintatlanságnak miatta, melyet az
Andrassyakkal szemben elkövetett.

A baj tehát, melyben ő kegyel-
messége van, sokkal nagyobb, mint a
minőnek a benfentesek látták.

Összeférhetlenségi esetek.

Budapest, márcz. 23.

A képviselőház összeférhetlenségi bizott-
sága tegnap d. u. ismét összeült a Várossy
Gyula által az osztályorszájak ügyében fel-
vetett többszörös összeférhetlenségi ügyben.
Az ülés több mint két óra hosszatt tartott
ezt az időt nagyrészt az irományok előter-
jesztése s a "vádlottak" védelme vette igény-
be. A bizottság értekezletén Tolnay La-
jos, a ki társai nevében is beszélt, többek
között véletlenül tett egy érdekes és érdemle-
ges nyilatkozatot is.

Erre az elnök felhívta Várossy Gyul-
át, hogy indokolja azon jelentését, melylyel
a házban az összeférhetlenségi esetet fel-
vetette az osztályorszájak szerződéséből ki-
folyólag az országos takarékpénztár és zálog-
köcsönintézet igazgatósági tagjaira vonat-
kozálag.

Várossy Gyula kérde, beletekinthet
e a szerződésbe?

Elnök ezt ellenzi.

Rátkay László bizottsági tag indit-
ványozza, hogy Várossynak engedtes-
sék meg a betekintés. Rudnyánszky
Béla ezt ellenzi.

A bizottság szótöbbséggel megengedte
Várossynak, hogy rögtön beletekinthes-
sen a szerződésbe.

Az elnök erre öt percze felfüggesztette
az ülést s ez alatt Várossy a szerződést nézte
át. Szünet után Várossy eladja, hogy az
illető képviselők állását a képviselőszéggel
összeférhetlenségnek tartja az ide vonatkozó
törvény értelmében. Abból a szerződésből,
melyet az illető intézet a kormányval az
osztályorszájakra vonatkozólag kötött nye-
reség vagy veszteség származhatik. A szer-
ződést 20 évre kötötték, tehát nagyon is
tartós. Bekövetkezhetik az az eset, hogy a
bank veszt a szerződésen, s ez esetben
az igazgató képviselők latba vethetik be-
folyásukat.

Az összeférhetlenséggel vádolt urak
előadják, hogy az az intézet, melynek ők
vezértagjai, átadja az üzletet egy más pénz-
csoportnak. De bizonynyal nyereséggel fogja
ezt megtenni s okvetlenül obligóban marad.
Hivatkozik Várossy arra is, hogy az igaz-
gatók, mint képviselők, befolytak — esetleg
még szavazatukkal is — a szerződés meg-
kötésében. Mindezekből oda konkludál, hogy
az összeférhetlenségnek egy igen kidom-
borodó, nem mindennapi, oktatás este fo-
rog fenn.

A törvény szerint csak az a kérdés,
megkötött-e az állammal a szerződést az
intézet, mely, ha azt másra ruházza is át,
bizonyára ingyen nem teszi ezt s különben
is fennmarad a szóban forgó intézet további
felelőssége is.

Ezután Tolnay Lajos társai nevében is
azon nézetének ad kifejezést, hogy Várossy
képviselő csak a szituáció teljes félreértésé-
vel tehette bejelentését, mert ha a szerző-
dést ismerte, volna, be kellett volna látnia,
hogy sem tárgyai, sem subjektív ok nem
támogatja bejelentését. Szóla ők társai, bár-
mily pont vert fel az ügy, illendőségi köte-
lességünknek tekintették a tartozkodást min-
den nyilatkozattól, vagy diskussziótól egye-
dül a bizottság, mint az ítéletre hivatott
forum előtt tenni meg nyilatkozatukat. Lo-
gyen a bizottság meggyőződve arról, hogy
ha bármelyikük abban a feltevésben lett
volna, hogy inkompatibilitás esete forog
fenn, azonnal levonták volna a konzekven-
ciát, még mielőtt az ügy a bizrtág elé ke-
rült volna, sőt még mielőtt Várossy képv-
selő bejelentését megtette volna. Megjegye-
zém még, hogy írásba foglalt nyilatkozatuk
nem foglalkozik az inkompatibilitás kérdése-

vel általában, hanem csak a konkrét esettel,
kéri a nyilatkozat felolvását.

Rudnyánszky Béla helyettes jegyző fel-
olvasta ezután a Tolnay Lajos által társai-
nak nevében is benyújtott nyilatkozatát.

Várossy Gyula a nyilatkozattal szemben
hivatkozik a törvényre, melyben az államj-
vedékek bérbeadása nincs kivéva. Hogy más
esetben miként ítéljk, az nem tartozik szólorá
s nem lehet irányadó a bizottságra nézve
sem. A precedens egyáltalán nem lehet kö-
telező.

Tolnay Lajos megjegyzi, hogy prece-
dens-esetét nyilatkozatunkban csak példaként
hoztak fel. Nyilatkozatunkban a főszly arra
van fektetve, hogy a törvény eredeti terve-
zetébe fel voltak véve a jövedékbérlők is, a
főrendház kezdeményezésére azonban e pont
törölthetett, a törvényhozás tehát tudva hagy-
ta ki a jövedékbérlőket a törvényből. Meg-
jegyzi még, hogy a részvénytőke már be van
fizetve, a külön részvénytársaság e legköz-
lebbi napokban megalakul s ezzel a szerző-
dés világos szavai szerint az az intézet, mely-
nek szőlők tagjai, mindennemű kötelezett-
ségtől fel lesz oldva.

Várossy erre azt feleli, hogy a kormány
mégis csak a budapesti takarékpénztár és
zálogköcsönintézetet kötötte a szerződés.

Rátkay László biz. tag kérde, marad-e
és minő obligóban a takarékpénztár az alakul
andó részvénytársasággal?

Tolnay Lajos azt válaszolja, hogy az
intézetek és az alakítandó részvénytársaság
között semminemű szerződési viszony nem fog
fennállni.

László Mihály kérdésére kijelenti
Tolnay Lajos, hogy a takarékpénztár, mint
olyan, az új részvénytársaságban semminemű
funkeziót nem végez.

Schmidt biz. tag kérde, hogy a
szerződés átruházásából a takarékpénztárra
nézve minő nyereség származ-
zik?

Tolnay Lajos válaszolja, hogy a
nyereség este nem forog fenn, a részvényt-
ársaság a teljes részvénytőke fölött rendel-
kezni fog.

Schmidt biz. tag kérde, hogy mi
czélból kötötte az intézet a szerződést, ha
nem számított ebből nyereségre.

Tolnay válaszolja, hogy az alaki-
tandó részvénytársaság részvényeiből a taka-
rékpénztár is venni szándékozik s ezen feltl
czélja volt, hogy a takarékpénztár legyen az
az intézet, mely a részvénytársaság pénzeit
mint betéti intézet kezelni fogja.

Rudnyánszky biz. tag utalva a betér-
jesztett nyilatkozat azon pontjára, mely sze-
rint a pénzügyminiszterrel az a szóbeli meg-
állapodás történt, hogy az új részvénytár-
ság május elsején alakul meg, kíváncsónak
tartandó, hogy ennek a nyilatkozatnak meg-
erősítésére a pénzügyminiszter felkeressék.
Neumann Ármán válaszolja, hogy a szóban
forgó kijelentésre a pénzügyminisztertől fel-
hatalmazást nyertek.

Ezzel a tárgyalás befejeztetvén, a bi-
zottság az ügy fölött való tanácskozását s
esetleg határozatának meghozatalát a jövő
hétfő délutáni öt órájára tűzte ki.

Izzel az ülés véget ért.

Az ünnepelt Horánszky.

Budapest, márcz. 23.

A nemzeti párt elnöke Horánszky Nán-
dor 30 éves politikai működése megünne-
plésül a párt tegnap fényes lakomát ren-
dezett.

A nemzeti párt tagjai a Royal-szálloda
disztermében gyűltek össze, élőkön Áppo-
nyi Albert gróffal, a ki tegnap délben ér-
kezett meg, egyenesen a lakomára.

Rendkívül diszes, nagy közönség vett
részt az ünnepsélen. A nemzeti párt tagjai
teljes számban jelentek meg, de ott voltak a
többi ellenzéki pártok képviselői is.

Az első felköszöntőt Hódóssy Imre
mondta, éltetvén az ünnepeltet.

A p p o n y i Albert gróf két izben is
felszólt. Először, a mikor nejt éltették és
ekkor viharos éljenzés közepette kijelentette,
hogy A p p o n y i Albert neje természetesen
lelkes magyar asszony lesz.

Horánszky Nándor megköszönte
az ünnepsélt és azt mondta, hogy továbbra
is a multban követett uton fog haladni. A
sikertelenség nem csüggeszti el. Az utókor
el fogja ismerni róla is, pártjáról is, hogy
megtérték kötelezőségeiket.

A p p o n y i gróf újabb felszólalásában
rámutatott arra, miként konfiskálják Magyar-
országon az egyéni szabadságot. Még Ausz-
triában is azt választhatják meg, a kit ők
akarnak, nálunk nincs meg ez a joguk. Kor-

rupezió van minden téren. A kvóta felemelé-
séről is szólt, kijelentve, hogy ha ránk erő-
szakolják a magasabb kvótát, ez olyanforma
eljárás lesz, mintha ellenséges hadsereg törne
az országba és megsarcolná azt.

Bartha Miklós anekdotával kezdi
gyönyörű felszólalását. Az egyszeri fenyédi
ember nem sirt a szomszéd falu papjának
megható prédikációján. Kérdezték, miért nem
sir, míg a többiek annyira meg vannak hatva.

— Sirnék én is, — ugymond — de nem
ehhez az ekléziához tartozom! (Derültség.)

Mi is — ugymond — nem a nemzeti-
párt eklézsiájához tartozunk, de elővettük
jobbik, őszinte eszünket és habár nem vettünk
részt a templom építésénél, melyet nemzeti
pártunk neveznek, de ezen egyház szentsége,
oltára, a haza, a mi szentségünk és oltárunk
is. (Éljenzés.)

Mert Horánszky Nándor nemcsak a
a nemzeti párt ügyét szolgálja, — hanem a
nemzet ügyét, az alkotmányos szabadságot,
melyet egy megmondatlan férfiú bárdolat-
lan kézzel összetörni iparkodik és kegyenczei
kapzsi mohósággal szedik fel annak morzsáit,
hogy a közkinés egyéni tulajdonná válják.

Balga emberek. Nem gondolják meg,
hogy valamint a materalais világban a tápl-
lő anyagok, ha elemezzük, káros mére-
származik belőlük, ugy vagyunk a szabadság-
gal is, mely ha botor kézzel összetörjük, ká-
ros méreggá válik, kegyenczek csoportjának
jut a jog, a nemzet többségének a kötele-
ség jog nélkül, a mely így súlyos teherre,
elégületlenséggé változik.

Az alkotmány immár nem jólét a nem-
zetre, hanem csapás. Az összetördelt alkot-
mányt helyreállítani hivatva vannak olyan
nemes önfeláldozó férfiak, mint Horánszky
Nándor. A rombolásnak sivar saharájában
oázis a nemzeti párt, a melynek egyik ra-
gyogó tiszta vízű forrása Horánszky Nándor,
a kire emeli poharát. (Tetszés és éljenzés.)

Nagy föltűnést keltett Károlyi Ist-
ván gróf beszéde, melyben kijelentette, hogy
kedve volna ma gyászfátyolt kötni kalapjára,
mikor a főváros egyik kertjele annyira meg-
fedelkedett magáról, hogy egy Morzsányit új-
ból képviselőjének választott.

A bankett egész folyamán Horánsz-
ky t lelkesen ünnepelték.

Kisküküllő vármegye gazda-
bizottsági gyűlése.

Folyó hó 20-án igen népes és érdekes
gyűlés volt a Kisküküllő vármegyei gazda-
bizottságnak.

A főispán, mint a bizottság elnöke meg-
nyitó beszédében bejelentette, hogy a mult
év őszén Dicső-Szt-Mártonban rendezett pat-
koló tanfolyamon 25 vármegyei önálló ko-
vácmester nyert a lopatkolásban szakszerű
kiképezést; hogy az ezredéves kiállításra a
gazdabizottság rendezése és vezetése mellett
80 kishirtokos és iparos ember lett felve-
zetve; hogy a gazdabizottság előterjesztése
folytán Ádamos és Zsidó községekben kor-
mány költségén létesített nagyobb szabású
amerikai szőlőtelepek kitűnően beváltak. És
ha a mult évi őriási jégkár ezeket a telepe-
ket is nem sújtja vala — a szőlőbirtokos-
ság ez évi szükséglete teljesen fedezhető lett
volna.

Bejeleníti továbbá, hogy a filoxéra el-
leni védekezésre a kormány részéről 100 mé-
termázsas szénkéneg és 10 drb szivattyú bo-
csátott a bizottság rendelkezésére. A szén-
kénegből a jelentkező szőlőbirtokosok 2-2
métermázsát ingyen kaphatnak kísérletlé-
telre.

Bejeleníti végül, hogy a gazdabizottság
saját szőlő oltvány telepéről (Balázstelke) 23
ezer darab oltvány ez év tavaszán kiadható.
Az oltványok ezere 80 frt, mit 4 évi rész-
letfizetés mellett lehet megvenni.

Tárgyaltattak még:

A tenyész apaállatok beszerzésére vonat-
kozó ügyek. Kimondatott ugyanis, hogy a
jégkárosult szegény községeknek ingyen te-
nyészbikák és kanok fognak kiosztatni.

A méhészet felkarolása és méhtenyész-
tési ismeretek terjesztése czéljából a vármegye
különböző pontjain az állami iskoláknál még
ez év folyamán méhészeti telepek fognak be-
állíttatni.

A selyemtermelés meghonosítása czéljá-
ból százezer darab ingyenes eperfa csemete
fog kiosztatni.

S ezenkívül az orsz. selyemtermelési fal-
ügyelőség az arra alkalmas községekben gya-
korlott selyembogár tenyésztő nőket fog ki-
küldeni, kik a népet ezen mesterségbe beve-
zessék.

Felvette továbbá a bizottság ez évi mun-
kaprogrammjába egy központi gyümölcsfa is-
kola beállítását.

Egy gyümölcsészeti vándortanítói állás
rendszeresítését, ki egyszersmind a községi
faiskolák ellenőrzésével is megbízatik.

Végül előterjesztettek a mult évi szá-
madások és a folyó évi költséghatárolások,
miket a bizottság jóváhagyott.

V i d é k.

Papolcz, márcz. 21.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Ellenzék” 60-ik számában „Veri-
tás” alálrással egy közlemény jelent meg, a
melynek valóságágat megegyező voltát nem
lehet kétségbe vonni, s ha mégis e tárgyban
ismételten felszólalunk azt községünk érdeke
s a ténykörlmények teszik indokoltá.

Igen, mi nem mint birtokosok, hanem
mint községi lakosok óhajunk e tárgyhoz
hozzászólni, kimutatva azt, hogy a községek
mint testületek miért mennek tönkre és miért
szaporodik a nép terhére a sok és minden-
féle alapon kivetett és kivetendő pótdó.

Az 1886 évi XXII-ik törvényczikk ér-
telmében a község belügyeit a községi elől-
járóság és községi képviselőtestület intézi. A
községi képviselőtestület felét a községi la-
koság választja, a más felét pedig a község
nagyobb adófizető polgáraiból a főszolgabíró
állapítja meg.

A községi előljáróság közül a bírót és
közjegyzőt a főszolgabíró, a más kezelő sze-
mélyzetet a községi képviselőtestület jelöli.
Csak jelöltből szabad a népkép választani.
Ebből világos, hogy a nép akarata függet-
lenül nem nyilvánulhat. Ha történetesen az
iggy megválasztott községi előljáróság és képv-
viselőtestület, nem a községi háztartás, ha-
nem magánérdekeit védhetni többségbe jut
be a tanácssterembe: ott minden mellékte-
kintetektől függetlenül a kölcsönös érdekelt-
ség fog egymással kezét. Eddig ugy hisszük
elég érthetően adtuk elé a dolgot, melyből a
következményeket bárki levonhatja.

Papolcz község az italméresi jogot az
1850-ik évtől, midőn az absolut korszak a
szabadságharcz után hazánkra nehezedett,
midőn a széklely kiváltságok eltöröltettek:
függetlenül szabadon birtokolta s az ebből
befolyt tisztefedezés jövedelmét a községi szük-
ségletek fedezésére fordította.

Mi most nem kutatjuk, hogy kié volt
e jog, csak azt a nézetünket vagyunk bátrak
közakáztatni, hogy 1850 évtől 1894 évig
épen negyvennégy év forogott le. — Tehát
eltekintve minden más körülménytől e jogot
a község a hatályban lévő polgári törvény-
könyv 1472. § értelmében feltétlenül elbir-
tokohta. Ennélfogva a Papolcz község részére
megállapított italméresi jog kártalanítási ösz-
szege nem a közbirtokosságot hanem a köz-
séget, mint erkölcsi testületet illette volna.

Hogy azonban mi történt e kártalanít-
ási öszszeggel, — azt már „Veritas” e lap
60-ik számában leirta; de hogy miképen tört-
ént a község megkárosítása, azt elhallgatta.
A tény pedig a következő:

A midőn ezen jog arányosítását kereset-
tel megtámadtattuk a képviselőtestület, a kör-
jegyző ur indítványára, egyesek más indítvá-
nyának mellőzésével, egy keblőlő alakiítandó
négy tagu bizottságot küldött ki és uta-
sította szintén az ő indítványára, hogy Seps-
Szt.-Györgyön ezen ügy védelmére, miután a
vármegye tisztí ügyése érdekelt fél volt,
dr. B. T. ügyvéd urat fogadják fel. Ki ezen
ügyet a megbízottak szerint el is vállalta.

Azonban a felfogadott ügyvéd ur idő-
közben értesülvén felperesek kiletéről a tár-
gyaláson nem jelent meg, hanem helyettesít-
ette magát dr. B. Zs. k.-vásárhelyi ügyvéd
személyében.

A megengedhetőségi tárgyaláson ugy a
község megbízottjai, — mint a helyettesített
ügyvéd ur megjelentek, utóbbi ki is jelentette
a megbízottak előtt, hogy ő egyik érdekelt
nagybirtokosnak szintén általános meghatal-
mazottja s neki nagyon nehéz a megbízás
folytán a helyettesítést képviselhetni. De a
község megbízottjai e kijelentést nem értet-
ték meg.

A tárgyalás rendén a község képviselői
elösmerték, hogy Papolcz község italméresi
joga közbirtokossági vagyont képez és ará-
nyosítás tárgya. — Hogy ezt tudva tették-e
vagy öntudatlanul, ezt nem vitatjuk, mert
szíveket és veséket nem vizsgálhatunk. — De
tény, hogy vagy szándékosan vagy tudatlan-
ságból oly mulasztást követtek el, a melynek
alapján a község mint most az ítéletek indo-
kolásából kitűnt 50.000 forint értékű kárt
vállott.

Ha tudatlanságból követtettett el e ká-
rosítás az esetben ha az érdekelt feleknek
nem lehet más teendője — eljárásuk követ-
kezményeit levonni; ha pedig szándékosan
követték el, akkor e kárt megfizetni . . .

A tények tudatában közelebről figyelmeztetve lett a községi képviselőtestület és előjáróság az ítéletek indoklásából folyólag az 1871 évi LX-ik t. cz. 12. §-ára, mely szerint az arányosított kártalanítási összeg kiutalása előtt közigazgatási uton gondoskodják jövőre a községi háztartási szükségletek fedezetéről, tekintve, hogy oly külbirtokosok részére jutott a kártalanítási összeg, kik pótdadó utján a megfelelő arányban jövőben e fedezethez hozzájárulni nem fognak.

A községi képviselőtestület az indítvány tárgy és alaptalannak találta s elutasította.

A tényt előaduk úgy a hogy történt Jegyzőkönyvek, ítéletek és határozatok igazolják állításunk és a község károsodását.

Igen tekintélyes összegről van szó, — a mely egy község létfontosságát hivatott megállapítani.

Ugyanezen előadásunkból, mint a folyamatosan levő fogyasztási adó kezelés miatt felmerült ügyből, hol szintén 4—5000 forint károsodás van, eltekintve az erdőkezelés cifráitól: községi képviselő testülete és előjárósága Papolez községnek figyelmet érdemel...

Itt, a nyilvánosság előtt azért vetettük fel a kérdést, miután állításunk adatokon alapszik, hogy lássuk amaz előttünk mindig takart és letagadott mentő okokat, hogy arra adattal felelhessünk.

A ki hallgat, az belenyugszik állításánakba. Mely esetben a hatóság feladata hivatalból a további eljárás.

Mi állunk rendelkezésre.

Fictio Juris.

Nögyeleti estély.

Brassó, márcz. 18.

A brassói „Magy. protestans játékonnyögyelet” a napokban táncszalon egybekötött játékonnyögyelet hangversenyt rendezett. A nögyelet elnöksége változatos és érdekes műsorral kedveskedett a nagy számú résztvevő közönségnek. Puskás Sándorné és Binder Jenő tanár magyar népdalokat énekeltek Saja Viktor karmester zongora kísérete mellett. Kellemes összhangzó és nagy iskolázottságról tanuszkodó énekük frenetikus hatást idézett elő. Utánuk Halász Gyula tanár olvasta fel „Elkészett farsangi bolondságok” című munkáját, mely fonton derűségben tertotta a közönséget. Ezt követte: Ch. Beriotól „Fantasie-Ballett” hegedűn Grünvald Sidonia ur hölgy és zongorán Engel Katica k. a. által a legnagyobb precizitással előadva Majd Puskás Sándorné.

Az irodában cz. monológot adta elő oly művészi tökélyvel, hogy közönségünk nem győzte tapsall és kihívással méltányolni az átéltvezt kellemes pillanatokat. A műsornak utolsó pontja volt Beethoven egy triója melyben Honigberger Helén k. a. Walther Béla tanár és Jaschik Gyula karmester működtek közre kistűnő játékukkal a közönségnek magas fokú élvezetet nyújtottak. Általában a halás közönség a valóban élvezetes műsor minden egyes pontját lelkesen éljenezte, illetve újrajta. — Ezután a tánc vette kezdetét, melyet a jól hangolt előkelő társaság a hajnali órákig a legnagyobb animóval lejött.

Zavargás Bécsben.

Bécs, márcz. 22.

A belvárosi (I. ker.) pótválasztásánál vagy 200 szavazattal kevesebbet adtak be, mint szombatban. Noske, Kopp és Wrabetz liberálisokat és Kronavetter szocial-politikust körülbelül 900 szótöbbséggel megválasztották az antiszemita ellenében.

A II. kerületben (Leopold-Stadt), ahol szintén pótválasztás volt, 9451-en szavaztak

és Kareis liberálist választották meg 4795 szavazattal.

Az antiszemita mindkét kerületben biztosan szamítottak a győzelemre és így verecségték híre a legnagyobb mértékben elkésé-ritette őket.

A belvárosban — a hol a „Burg” van, — nem mertek nagyobb tüntetéseket rendezni, minden dühüket tehát a Lipótváros ellen fordították, a hol hatálatlanul botrányos zavargásokat rendeztek.

Az ítéleteket és kávéházakat megtámadták. Kövekkel bezúrták az ablakokat és a boltokat kirabolták.

Lueter és társainak hónapok óta tartó s a hatóság által eltűrt igazgatásának volt ez a következménye.

A választási eredmény kihirdetése után az antiszemita gyűlékezéshelyéről csak egy özőnölték ki a külváros kétes ciszstenciái, a kiket az agitátorok vezettek a rabló körútra.

Százával özőnölték el az utcákat, megtámadták a járókelőket. Nem kimélték az asszonyokat s nőket sem.

Valósággal ijesztő jelenetek játszódtak le.

Az üzletekből jaigatva menekültek az emberek, a kiknek élete is a legkomolyabb veszélyben forgott. Egy ember be akart menekülni egy boltba, de onnan kiutasították s az utcán összeszurkultak.

Villámgyorsan terjedt el a fosztogatások híre Bécsben s a kereskedők sietve zárták be üzleteiket.

Mire a rendőrség kellő számban kivonult, már husz üzletet teljesen kiraboltak. A fosztogatók közt sok nő is volt, némelyik egyes csoport vezetőjének csapott fel.

A rendőrség végre is hozzálátott a rend helyreállításához és s z é j j e l k e r g e t t e a zavargókhoz, a kik közül körülbelül négyszázat elfogtak és elzártak.

A városban óriási az izgatottság.

A Kárpát-Egyesületből.

— A központi választmányi gyűlése. —

Kolozsvár, márcz. 24.

Tegnap délután választmányi gyűlést tartott az EKE központi választmánya Bethlen Bálint gróf elnöklötte alatt. Jelen voltak Márki Sándor dr. egy. tanár, Merza Gyula főpénztáros, Jenőffy Jenő erdőfelügyelő, Türk Imre dr. orvos, Tanács József ellenőr, Versényi György dr. tanár. Radnóti Dezső főtitkár stb.

A múlt gyűlések jegyzőkönyveinek hitelesítése után Radnóti Dezső főtitkár terjesztette elő az irodai munkaságáról szóló jelentését.

Merza Gyula főpénztáros jelenti, hogy febr. hóban 990 frt tiszta bevétel volt. A „Székelyföld” eladásából 604 frt jött be. A választmány tudomásul veszi a pénztári jelentést.

A kereskedelmi minster leiratát a portomentesség ügyében tudomásul veszi a választmány és annak meghosszabbítása és kibővítése tárgyában újabb felterjesztést intéz a minsterhez, melynek benyújtását az elnök vezetésével egy küldöttségre bizza.

Olyastatiki Papp György nyilatkozata, mely szorul-szóra a következőleg hangzik:

Nyilatkozat. Több budapesti napilapban az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület elnöksége és különösen báró Feilitzsch Arthur társ elnök ellen minden megfontolás nélkül egy nyilatkozatot tettem közzé. Minthogy e nyilatkozatban az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület és annak elnökségét igaztalanul és jogtalanul támadtam meg, kötelességem kijelen-

teni, hogy a nyilatkozatban foglalt állításokat visszavonom és azokért úgy báró Feilitzsch Arthur társelnöktől, mint az Erdélyrészi Kárpát-Egyesületől ezennel nyilvánosan bocsánatot kérek, stb. Papp György s. k.

Az elnökség ezzel kapcsolatosan jelenti, hogy dacára e nyilatkozatnak, az abban foglalt elszámolás mindez ideig nem történt meg, miért is intézkedett, hogy a jogtanácsos Papp György ellen a büntényítő eljárást indította meg, annál is inkább, mert napról-napra újabb adatok merülnek fel, mikép Papp György a beszédet tagdíjakat elküldötte, sőt számait is többen kifizetés végett az egyesülethez terjesztették be.

Bemutatja a főtitkár az egyesületi főkönyvet, melyvel kapcsolatosan előterjeszti az 1895. és 1896. évi zárszámadásokat. Ezek szerint az egyesületnek 1895-ben 19.977 frt 83 kr, 1896-ban 38.900 frt 14 kr. bevétele volt. Az egyesület vagyona, mely befektetéseiben van 30.000 frt.

Az elnökség indítványára az egyesület nagybörszabású új taggyűlést indít meg, melyre vonatkozólag bemutatott tervet elfogadja és kivitelével az iroda bízati meg.

Pósa és a gyermekek.

Pósa Lajos, a gyermekek kedvelt Pósa bácsija, most a napokban, hogy Kolozsvárt járt, annyira megetszett neki a hajdan kincses de ma kinstelen város, hogy sajnálattal fejezte ki, hirtelen történt elutazása felett.

Azt azonban megígérte, hogy Kolozsvárt még a nyáron meglátogatja. Erdélyt akarja jobban megismerni s akkor a főhadiszállást — ugymond — Kolozsvárt úti fel s innen csak kiröppen a vidékre.

Valaki aztán meghívta, hogy azon alkalomból keresse fel Pósa bácsi.

— Nem tudom én mi lesz felett Pósa.

S ha én minden meghívásnak eleget tudnék, vagy eleget akarnék tenni, akkor egyebet se csinálnék, mint egész életemen keresztül utaznám szép Magyarországon. És ez igaz is.

Naponta csak úgy ömlik a levél az országon minden részéből a gyerekektől, a melyben valamennyien hívják magukhoz. És a kis nébulok meg hatni is akarnak Pósa bácsira, mennyiben nagy kényelmet és jó életet helyeznek kilátásba.

— A lakása virágos kertre fog nyilni, írják neki. Jöjjön csak Pósa bácsi. Itt szép ám az élet. Csupa illat a levegő. És a kis madarak egész nap énekelni fognak az ablaka alatt.

— Mit szeret Pósa bácsi. Mama azt főz, a mit Pósa bácsi legjobban szeret. Tetszik szeretni a madár-tejet, a rétes bélest. A mama talba főttet is csinál. Lesz baraczk lekvár, de mennyi.

Pósa pedig megüzni apró barátainak, hogy azokat az ételeket a bolonduláig szeret, kivált ha még lépes méz is lesz a tetejébe. A mama pedig jól tudja, hogy Pósa még is csak többre fogja becsülni a verő malacot, a töltött káposztát, vagy a zöld pasulyt, s ha csakugyan beváltana ígéretét, a madártej mellé lenne ám ilyen is.

Csak hogy Pósa bácsi nem vállalkozhatik országos dárirodra és bármennyire is szeretné látni apró olvasóit. E helyett más utat választott, a mi által jól fenn lehet tartani a szíves barátságot.

Az „En Ujságom”-ban elküldi szép verseit, tündermeséit az ország minden részébe,

és a gyermekvilág viszonzásul ugyancsak az ország minden részéből megküldi Pósa bácsinak az arczképét. Ezerre megy azoknak a gyerekeknek a száma, melyeket Pósa kapott eddig elé. Tele is van egy nagy szobának minden fala, úgy hogy bármire tekintsen az ember, mindenünnen száz és száz gyerekek mosolyog felé.

Pósa különben ezeket az aranyos gyerekarozokat nem foglalja le a maga számára csupán. Értesült ugyanis, hogy az öreg Jókai mennyire rajong a gyerekek után. Csináltatnak hát az öreg atyamesternek egy pompás albumot és azt telerakták Pósa apró barátainak arczképeivel. És a magyar szép próza fejedelme maig is nagy gyönyörűségét találja ez albumban.

Persze azért Pósa falai is tele vannak képekkel s így naponta találkozik azokkal, a kikhez sok elfoglaltsága miatt személyesen el nem mehet.

Ime milyen verőfényes költészet van abban a kedves viszonyban, mely Pósa és az ő olvasói között fennáll.

Dohánygyári munkások sztrájkja.

Kolozsvár, márcz. 24.

A sztrájk a kolozsvári dohánygyári munkásk közeiben mindig tart. Reggel a gyár előtt tömörültek a munkások, megakadályozni, nehogy valaki közülök a munkát megkezdje.

A délelőtti folyamán 200—300-an kint csoportban sétáltak a Széchenyi téren, valamint a külváros részek nagyobb utcáin s nők és férfiak vegyes karban énekeltek a Kosuth nótát.

A legnagyobb elismeréssel kell nyilatkoznunk a munkások magatartásáról abban a tekintetben, hogy rendezését egyáltalán nem követték el, ideig a legpéldásabban viselték magukat és a rendőrségnek, mely leve lesi az alkalmat hogy akciódra lépessen, okot a közbelépésre ideig egyáltalán nem adott.

Ma reggel a pénzügyminisiteriumnak egy újabb kiküldötté jött Kolozsvárra, Parlebery, a dohánygyövedéki központi igazgatóság főnöke érkezett le, hogy megvizsgálja az ügyet s orvosolja a sztrájkolók sérelmeit.

Hisszük, hogy a kiküldöttek találnak módot arra nézve, hogy a sérelmek igazságosan s a gyárosokra nézve, a méltányosság elvének minden tekintetben megfelelően orvosoltassanak és a gyárban ismét helyre állhasson a régi rend és kezdetét vehesse a zavartalan békés munkálkodás.

Az adóra vonatkozólag a kolozsvári p. d. igazgatóság egyik tekintélyes állású tisztviselőjétől a következő felvilágosításokat nyertük.

A kolozsvár dohánygyár munkásai az előtt megadoztatva nem voltak.

Oka ennek az volt, hogy az adónyilvántartásokból egyszerűen kifelejtették őket. Mikor Szédalécek a korábbi igazgató meghalt, véletlenül jutott eszébe a kolozsvári adóhivatal aktori főnökének, hogy itt egy adóterjesztő figyelmen kívül hagyása miatt évről-évre tetemesen károsodik a kinstár. Bevetették tehát a gyári munkás testületet is az adózók sorába s az adó kivétő bizottság ki-rotta azt az összeget, a melyet a kellő tapasztalat és előismeret nélkül szerkesztett törvény minden kereseti skála nélkül egyenlő nagyságú összegben ró a többet vagy kevesebbet kereső gyári munkás népre.

Ez a kirovás első ténye épen arra az időre esett, a mikor Hatházy vette át a dohánygyár igazgatóságát.

— Ez az ő gyermeke!

— O ósmer téged. Az ég szerelmeert vidd el innét! Ez borzasztó! — mondá Percival.

D'Aspy ur a gyermek felé nyújtotta a kezét.

— Kicsikém, papa alszik. Gyere velem, — mondá, kecségette hangon.

A gyermek bizalmatlan tekintettel nézett rá, és makacsul rázta a fejét.

— Nem, nem medet — Baby, papával majad.

— Nem édes, gyere velem a dadához. Hol van a dada?

D'Aspy ur élénken nezett körül. A gyermek kacagott és csintalanul nézett fel reá.

— Dada a kejtben van, szilvát vesz. Baby, jelszaladt! — mondá örvendő nevetéssel.

— Baby jó kis leány, és visszajön velem a dadához, és segít megenni a szilvát, — mondá D'Aspy ur, a legnagyobb hangján.

— Nem, nem medet, Baby papával majad. Baby szajeti papát! — ismételte a kis leány.

És egy vagy két szál virágot felvett, és az atyja kabátjának a gomblyukába kezdte azokat szúrni, és egy pipacsot a hosszú szálával az atyja orozáját simogatta.

D'Aspy ur összehúzta a szemöldökét, tehetetlen kétségbeeséssel és haraggal toppintott a lábával. Felig elfojtott kiáltás tört ki a Percival ajkairól. — Borzadalmasabban meghatóbb jelenetet képzelni sem tudok.

— Milyen szánalmas látvány volt, — midőn a szerető gyermek virágokkal hintette be, díszítette fel a meghalt atyját, és kényeztető szavakat mondva játszott és nevetett felette. A D'Aspy ur szemeibe szokatlan

Az ügygyel s a viszonyokkal nem ismerős munkás népség azt hitte, hogy Hatházy az oka ennek az adókirovásnak s már ekkor kezdődött nyilvánulni a kedvetlenség és elégtelenség az új igazgató személy ellen.

Arra a kérdésünkre, hogy Hatházy igazgató tett-e lépéseket illetékes hatóságok előtt, szóval vagy írásban arra nézve, hogy ez az adó összeg méltányosabb tételekben rovasse ki, úgy nyilatkozott, hogy erről felvilágosítást adni nem tud, azt azonban tudja, hogy a sztrájk előtt már elhatározta az igazgató, hogy felmegy a pénzügyigazgatósághoz s tényleg fent is járt hétfőn d. e. Az adó azonban törvény alapján van kivetve, ettől eltérni sem p. d. igazgatóságnak sem más fórumnak eltérni nem lehet.

Itt az orvoslást a törvény megváltoztatásával, a gyári munkásokra nézve kedvezőbb és munka bérülkhöz arányított adóskála létesítésével reméli elérhetőnek

Ó óhajandónak tartaná, hogy az adó törvény, melynek utmutatásait alkalmazva, az adó kirovást a legtöbb adózó félre nézve igazságosan eszközölje nem tudják, gyökere revizio alá vétessék és a tapasztalatokat felhasználva, a viszonyoknak megfelelő adótörvényt alkossanak, mert ez által míg egy részről az állam jövedelmét fokozni lehetne, addig másrésről a szegényebb sorsú nép, méltányosabb kulcs szerint adóztatnék meg.

Városi közgyűlés.

Nagyfontosságú ügyek tanácskozására ült össze tegnap délután Kolozsvár városi törvényhatósági bizottsága.

Béldi Ákos főispán elnökölt s a bisótsági tagok igen szép számmal jelentek meg.

Több miniszteri leirat felolvasása után, Megyeri Dezső szinigazgató ismert felbellezése került napirendre, melyet a belügyminiszter lektüldött a közgyűléshez döntés végett, hadd lássuk, hogy az a kolozsvári közönség, mely minduntalan sürgeti a színház államosítását és ezzel a magyar színészetnek Kolozsvárt való állandosítását, — csakugyan mennyire viseli szívén azt s mennyiben kíván annak megvalósításához hozzájárulni.

Losonczy János volt az előadó. A tanács javaslatát ajánlta elfogadásra, azaz, hogy Szidoli csirkusz társulatának adassék meg az engedély, már a jövő hóban felütni bodáját s megrontani a téli szinidény utolsó napjait épen akkor, a midőn már a közönség érdeklődése a szini előadások iránt megszokott csappani.

Nem reflektálunk indokaira, melyekkel a tanács álláspontját kísérte, csak konstataálni kívánjuk, hogy a híres Kolozsvár város-háza termében a bohóc és akrobata mutatványoknak pártolói támadtak a magyar színészettel szemben.

A tanács javaslata ellen elsőnek Magyary Mihály, lapunk szerkesztője szólalt fel s indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a téli szinidény alatt sem csirkusz, sem más nagyobb játszó társulatnak nem ad engedélyt előadások tartására.

Feilitzsch Arthur hasonló szellemben nyilatkozott s igen érdekesen fejtegette, hogy a nemzett e dédelgetett, sok áldozattal és szeretettel ápoló intézményét veszélyeztetni nem szabad.

A csirkusz hivatalos védője Salamon Antal tanácsos volt, a kitől pedig legkevésbé

könyvet hozott, és Percival torkába egy főtőzokogást. Mind a kettő bátor férfi volt, és Gascon de Morin egyiknek sem volt kedvence. Halálát ő saját maga hozta magára, és senkit sem lehetett azért hibáztatni, egyedül csak ötet; és ámbár sajnálták és a párba végzetes kimenetelle megrázták őket, ők sokkal inkább busultak Fergusért mint Gasconért.

— Drummond, próbáld meg. Hát ha te el tudod innét csinálni, morgomg D'Aspy ur.

De, ámbár Percival a legbarátságosabb hangján beszélt, és meséket mondott neki a csuda szép virágokról, és pillangókról, melyek a kertben várakoznak reá, a gyermek csak nevette, rázta a fejét és nem mozdult.

— Nem, Baby nem med, Boby it majad! ismételte határozottan.

— De velem kell jönni! mondá Percival türelmetlenül.

De midőn karjával átölelte a gyermeket, és szelid erőszakkal próbálta önnét elvonni. Baby kézzel lábál védekezve olyan ordítást csapott, hogy Percival legyőzve vonult vissza.

— Menj el, jösz embej, Baby hajagszik, Baby nem szajet! kiáltá a kis furia indulatosan.

Aztán közelebb húzódott az atyjához, az egyik gömbölyű karjával átölelte a nyakát, orozáját a halottéhoz nyomta, és édes szavakat sugdosott a süket füleibe.

Percival tehetetlenül nézett körül.

— Vajjon hol lehet a dada? Mit tegyünk? Ballod Fergus, gyere próbáld meg hát, ha te veled elmegy. A gyermekek mindig szeretnek tégedet.

Fergus megraggett, de nem mozdult és nem válaszolt. Percival oda ment hozzá és türelmetlenül megráztta.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1897 március 24.

Tiszbe.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

II.

(Folytatás.)

(4)

D'Aspy ur barátja volt De Morinnak, de a mint a két férfi nézett, tel tñt előtte hogy a kifejezés mily különböz volt mind egyiknek az arcán. Mind a kettő szép férfi volt de míg a Gascon de Morin arcza ki volt hevíltve és haragos, és tele gonosz szenvedélyekkel, a Fergus arcának a kifejezése felütnőn nyugodt volt; ott nem volt harag, kék szemeiben nyoma sem volt a bosszúállás azon emésző tüzeinek, mely ellenfelének a sötét szemeiből villogott.

— Mit mondjak neki? ismételte Dr. Aspy ur.

— Gascon de Morin guonyosan nevetett.

— Mond meg neki — válaszolá indulatos hangon, mond meg neki, hogy a mentőst minden alakjában magyagadom tőle; mond meg neki, hogy sőt szavaimat tekintve ismételve, és képzelje, mintha korábban ütéseim a csipésűt ismét éreznék az arcán! Ha ezek után is elég gyáva kibé-külést keresni, akkor nem tagadom azt meg tőle.

— Monsieur, ön hallja?

D'Aspy ur felvonta a vállait és Fergushoz fordult. — Fergus meghajította magát.

— Saját lelken legyen a vére, mondá

nagyon komolyan. — Ön a tanum, hogy ártatlan vagyok az ő haláláért.

És azután, egy szilárd tekintetet vetve a Gascon de Morin arcára, lehajította a fejét, és tekintetét a kezében levő pisztolyra összpontosította.

A jel meg volt adva, ugyan egy időben két lövés dördült el a reggeli levegőben, és azokkal, és a D'Aspy ur hangjával vegyítve édes gyermekes hang, és gyermekes nevetés csengése hallszott.

— Papa, papa, látlak! Megyek hozzá! kiáltotta egy édes hang, és egy kis szőke fő, pajkos kék szemekkel és aranyos fűrtökkel a fehér ruhája felett, kukucskált ki a narancs fák mögül.

A gyermek hangja mind a két férfi felét abban a pillanatban érintte, midőn löttek, és mind a két pisztoly célzásának az irányát elhibázta. A Fergus keze reszketett; a meglepetés pillanatában kissé lejjebb eresztette a pisztolyát, melyel ártatlanul a levegőbe szandekozott löni, és a golyó a Gascon de Morin szívébe fúródott, míg a Gascon golyóját, melyet egyenese a Fergus mellére irányzott ártalmatlanul surrant el mellette és egy fába fúródott.

Gascon egy fájdalom kiáltással a földre esett, a segédje segítségére rohant, Drummond rögtön követte, miután meggyőződést szerzett magának arról, hogy Fergusnak nem volt semmi baja. A segédék együtt hajoltak Morin felébe, megfogták a kezét, azt a szegény élettelen kezét, mely a pisztolyt még mindig a merevülő ujjai között tartotta, és felemelték a fejét.

— Meghalt? kérde Percival.

D'Aspy ur usmán intott a fejével, Csendesen húzta vissza a karját melyivel a Gascon fejét felemelte és engedte azt a puha földre vissza esni. Némán nézett az arcára, és látta, hogy a nyitott szemekben az en-

gesztelhetetlen düh és gyűlölet kifejezése még mindig ott volt, Morinról Fergusra nézett.

Fergus nem mozdult; némán és mozdulatlanul állott, pisztolyát még mindig a kezében tartva és a borzalom kifejezésével az arcán. Ő ezt az eredményt várta, ettől félt; neki előérzete volt, hogy ez így fog lenni és még is, most midőn megtörtént, annak a borzalma annyira erőt vett rajta, hogy minden energiáját megbénította.

A mint ott állott, türes tekintettel bámulva maga elibe, valami álomszerű, érthetetlen módon észrevette a mit a többiek nem láttak, — hogy az a kis leány, a ki ártatlan oka volt az atyja halálának, kímázott a nancs-fak mögött, hova a dadája elől volt elbujva, kijött a kis atjón, mely a kertből a mezőre nyílt és most a hosszú fűvön keresztül oly gyorsan jött azon hely felé, hol az atyja feküdt, a segédekkel még mindig az oldala mellett állva, — a hogy a kis lábai birtak.

A gyermek olyan fontoskodó arczczal közeledett, a mi más alkalommal nevetésnek látszott volna; kis kezei tele voltak virágokkal, fehér és sárga margarittákkal és nagy piros pipacsokkal, melyeket a kebléhez szorítva tartott; de minden gondoskodása dacára egy-egy virág mindegyre leesett azokból és léptüinek a nyomát virágok jelezte.

A mint Fergus nézte, az atyjához érkezett és majdnem mielőtt Drummond vagy D'Aspy ur észrevették volna és mielőtt idejűk volt azt megakadályozni, ledlt a halott mellére és öröm kiáltással szórtá

vártuk azt, mert a mint ő is mondá, a szín-kész egész életében nagy barátja volt.

Nó tegnap ugyan csak ellenkezőjöt bizonyította be annak a argumentumok helyett, mint egy közbenvaló megjegyzése, csűrte-csávarta a dolgot a nagy szegénység bizonyítványa tartan Kolozsvár részéről, ha csir-kusz és ehhez hasonló nem es és ha a fias elvezetektől megfosztaná a közönséget.

Dr. Haller Károly és Szamosy János fészálási után szavazásra került a dolog s a többség Szideli az az tanács javaslata mellett döntött. A belügyminiszter ut ónagyméltosága most már tisztában lehet azzal, hogy Kolozsvár városa mennyire becsüli a magyar színház s a határozatából a közgyűlésnek fogalmat alkothat, azon nagy áldozat készségről, melyet lépten-nyomon oly erősen szeret hangoztatni.

A közgyűlés következő tárgya Szében-vármegye átirata volt az utazó kereskedő-gyűlések eltiltása tárgyában. Deák Pál főkapitány, mint előadó azt indítványozta, hogy a közgyűlés térjen napirendre az átirat szert hangoztatni.

Nem így gondolkozott, igen helyesen Polcz Rezső s erős argumentumokat hozott fel arra, hogy Kolozsvár hasonlólag írjon fel az országgyűléshez a kereskedő-gyűlések eltiltása tárgyában.

Szabó Samu igen szép és hazafias beszédben szólott a kérdéshez, nemkülönben Hajas János is, mire a közgyűlés majdnem egyhangulag elhatározta, hogy felír az országgyűléshez.

Albach Géza terjesztette elő a város 97-98 évi költség előirányzatát, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Ezzel a közgyűlés további tárgyalását mára halasztották.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 24.

Lapunk jövő száma a közbeneos ünnep miatt pénteken, (márc. 26.) jelenik meg.

A szombati „Itthon” esté-lyen. Kécsé Antal népzene-tárlata foglaltatni. Kécsé csak nemrég tért haza Páris-ból, a hol sokat tanult és jelentékenyen kifejezte művészetét. Kécsé az „Itthon”-estélyen egy magyar szót is fog előadni. Az estély programját pénteken közöljük.

Gábor napja. Fekete Gábor királyi itélő táblai elnököt névnapja alkalmával számonan keresetek fel kartársai, jóbarátai és tisztelői közül. A délelőtti folyamán a kir. itélő tábla bírái élükön Heppes Miklós tanács elnökkel tisztelegtek az elnöknel. Heppes tanácselnök egy szépen átgondolt beszédben fejezte ki maga és társai nevében jó kívánatait, a mire Fekete Gábor meghatóttan köszönte meg a figyelmet, továbbra is kérve barátságukat és támogatásukat. A kir. törvényszék és ügyesség nevében br. Szentkereszthy Zsigmond törvényszéki elnök gratulált. Az unitárius egyházokból — melynek az ünnepeit elnök főgondnoka, küldöttéleg tiszteleg az általános tisztelt, becsült és szeretett táblai elnökkel. Részünkről is fogadják legközelebbi szerencsés kívánatainkat.

Főúri piknik volt Kolozsvárt a New-York szálloda földszinti éttermében. A terem erre a célra gyönyörűen volt díszítve, úgy nézett ki, mint egy virágbazár. A pikniket Bethlen Ödön gr. rendezte, a táncokat Zeyk Albert dirigálta nagy animóval. A pikniken az erdélyi arisztokrácia csaknem minden tagja jelen volt. Részt vett azon még br. Bánffy Albertné, valamint leányok Budapestről öv. br. Bánffy Györgyné is. A mulatság kollektív hangulatának illusztrálására feleltünk, hogy az hétfőn este kezdődött és kedden d. e. 10 óráig tartott. Ekkor nagy szünet következett s tegnap este 10 órakor folytatódott a mulatság s a mulatság s a mulatság szert hangoztatni. A kedélyes mulatságon Pongrácz Lajos kitűnő zenekara szakadatlanul muzsikált nagy animóval, úgy hogy Lajma reggelre már teljesen kimerült s a társaság engedelmével kerekelt oldott. A mulatságot még ez se zavarta meg. Az erdélyi mánások tagjai sokáig fogtak erre a minden tekintetben kellemes mulatságra visszaemlékezni.

Boros György, kolozsvári unitárius theológiai tanár a ma reggeli gyorsvonattal indult el Scheffeldbe (Angolország) a hol tudvaleg az angol unitáriusok és szabadkeresztények a jövő hó 6-ik és következő nap-jain nemzetközi konferenciát tartanak. B. o. r. s. György tanár mint már jeleztük — e konferencián a magyar unitárius vallásközönséget képviseli, s valószínűen egy izben prédikálni is fog a konferencia tartama alatt tartandó istentiszteleten.

Nyilatkozat. Vonatkozással az „Ellenzék” tegnapi számában megjelent nyilatkozatra, a többi Nagy Lajosokat megkímélendő hasonló nyilatkozatoktól, ezennel kijelentem, hogy az „Ellenzék” közelebbi számaiban megjelent „Rongyos zászló” és „Kossuth siránai” című verseket én irtam. Kolozsvárt, 1897 márc. 24. Siménfalvi Nagy Lajos 45 éves joghallgató.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” igazgatóválasztása 1897. március hó 27-én, szombaton, d. u. 3 órakor, az egyesület hivatalos helyiségében (Belközép u.

11. sz. l. em.) rendkívüli ülést tart, melyre czímzett tisztelettel meghívja: az „Ellenzék”. Kolozsvár, 1897. márc. 21. Tárgy: Az alapszabály átdolgozó bizottság jelentése.

Meghívó. A kolozsvári F. J. tud. Egyetemi Kör f. hó 27-én pénteken d. u. 5 órakor saját helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgysorozat. 1. Mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Főtitkár jelentése a választmányi gyűlésről. 4. Megüresedett tisztségek betöltése. 4. Indítványok és interpellációk. Kelt Kolozsvárt 1897. márc. 24-én Ditrői Nándor elnök. Róth Vilmos főtitkár.

Adomány. A középisk. tanárjelöltek segélyegylete a helyen is köszönetet mond a kolozsvári hitelbank és takarékpénztár r. társaságnak a f. évben kiutaltványozott 25 f. adományért.

A Mária Dorothea Egyet Erdélyrészi Körének új alapító tagja. Mucsy Amália és Ilona nevében Dobál Antal 50 f. r. al. alapítványt tett a Kolozsvárt felállítandó „Ötthon”-jává. A nemeslelkű alapítónak ez uton is halás köszönetet mond az egyesület nevében: De Gerándó Autunina elnök. Linder Augustus pénztáros.

Gyászír. A kolozsvári nyomdász testületnek ismét gyásza van. Barabás Lajos nyomdász gépmester, életének 20-ik évében, f. hó 23-án délután 5 órakor hosszas szenvedés után egy jobb, boldogabb hazába költözött.

Izraelita bál lesz ma Kolozsvárt a New-York szálloda földszinti termében. A mulatság nagyon érdekesnek ígérkezik. A New-York nagytermét és széles színpadot feldíszítették. A mulatság alatt Pongrácz Lajos zenekara fog muzsikálni.

Színházi hírek. Holnap estőtörtökön ünnepi lelvén két előadás lesz: délután Hofféher-két adják gyermekelőadásul, este pedig a főleveníttet operett az eleven ördögöt fogják megismételni páros bérletszámában.

Becsületbíró Bosnyák Zoltán kitűnő társadalmi drámája foglalkoztatja most aszemélyzetet. A darab premierje pénteken lesz bérletszámában. A szereposztást már közöltük, kiváló szerepekhez jutottak K. Szerényi Gizella, E. Kovács Gyula, Janovics, Szentgyörgyi. A darab kiállítására is nagy gondot fordítottak, két új díszletet festetett a 2-ik és 3-ik felvonásra az igazgató.

Niobe a híres angol bohózat, mely a Vigaszínház legnagyobb sikert darabja volt eddig, lesz a nemzeti színház legközelebbi njódsága.

Müller Ottó karmester Adra szerződött Leszaky igazgatóhoz, utódiul Fekete József karmesteri szerződött Megyeri igazgató. Fekete József, ki a fiatal karmesterek legtehetségesebbje, jelenleg a soproni színháznál működik.

Kolozsvári polgári vadász-társaság. Ezen czim alatt egy új vadász-társaság alakult meg, melynek célja lesz a vadászati sportot társulat útján tagja részére megkönnyíteni és előmozdítani. Tagjai lehet minden magyar állam polgár, a ki államvadászjeggyel bír, a tagok számára való tekintet nélkül. Jelentkezhetni lehet Oláh Rudolf üzletében Jókai utcza.

A Kárpát estély, melynek megtartása holnapra volt hirdetve elmarad.

Felolvasás. Az iparos segédmunkások részére vasárnap d. u. 5 órakor igen sikerült szabad előadást tartott az Iparos Egyesület termében dr. Lehman Róbert tanár a „játék kártyáról”. Általános elterjedtséget fejtette ki, midőn előadta, hogy az államnak e csekély kártyabélyeg értékekből a mult évben 106,000 forintot meghaladó bevétele volt. A kártyajátéknál előforduló kifejezéseket fejtegette s a kártya áldozatok életéből merített példákkal intett óvatosságra e szerencsejátékoktól. A magyar kártyák képének historiai emlékeit említette végül s igen vonzóan az ő humoros modorával mutatta be, hogy a kártya nem csak szerencsejátéka való, de okos, szolid családok mulatója, malom üzere igen jó, — hogy a gyermekben az és a felfogás erősítésére, nem is hiné az ember tényleg előnyösen alkalmazható. Sok érdekes dolgot mondott el tapasztalataiból, melyek tudva humoros előadási stílusát, a legnagyobb mérvben leköltöttek az igen nagy és díszes közönség figyelmét. Az előadást zajos tapsokkal jutalmazta a közönség, melyek után elnök is köszönetet mondott a bizottság nevében és, bejelentette, hogy a jövő vasárnap f. hó 28-án a városház termében Zlatler Sándor iparos mester fog előadást tartani „1896” czimmal.

Nagy tüzvész. Papolez (Háromszék-megye) területén lévő s jelenben a Gröndel testvérek tulajdonát képező gőzfűtőszágyár az összes deszkakészlettel együtt március hó 21 és 22-én teljesen leégett. Ugy a tűz keletkezése mint a kár nagysága teljesen ismeretlen meg. De miután oriai volt a deszka készlet, a kár igen nagy, a mely azonban biztosítva nem volt. Sok gyári munkás kenyer nélkül maradt.

Közönség köréből.*

Nyilatkozat.

Az „Ellenzék” című helyi lap folyó hó 22-én megjelent 66-ik számában „Sztrájk a dohánygyárban” című közlemény lett közzé téve, melyben a munkások elkieseredésének indokult Hatházy Ferenc dohánygyári igazgató által használt „eszközök” vannak felsorolva.

Vádolva van az igazgatót az azzal, hogy a munkások adóját nagyobb részletben akarja

*) E rovat alatti közleményekért a felelőség a beküldőt illeti. Szerk.

levonatni mint elődje, épen a tél nyomorának hatása alatt, s a munkások kérésére az igazgató ur goromba szóval felelt.

Állitva van az említett közleményben, hogy Hatházy igazgató ur alantós közgei a munkás személytelit durván bánnak s ezt az igazgató ur eltűri.

Állitatik az is, hogy a beteg munkásoknak a betegpénz nem lesz kiszolgáltatva, hogy a munkások másféle munkára lesznek felhasználva s hogy az igazgató ur azt setudta elképzelni, hogy a nyomorult nép is fellázadhat a zsarnoki bánásmód ellen.

Az is felvan hozva az említett közleményben, hogy a dohánygyári igazgató ur és a munkások között a helyzet tarthatatlan s ennek igazolására emlékeztetbe hozza az igazgató ur ellen a mult év folyamán elkövetett merényletet a tettest, mint egy ártatlanul üldözöttet tiltati föl, — holott az illető, lopás miatt fegyelmi uton elbocsátott alkalmazott volt.

Eme közlemény s annak tendenciája szerint tehát az egész mozgalmunk okál az igazgató ur s az ő elnézése s bánásmódja lett feltüntetve.

Az igazság pedig az, hogy a munkások a reájuk, — a dohánygyári igazgató és gyári tisztviselők hozzá járulása nélkül, — az adókiutásra hivatott közegek által kivettelt és a mult évi adók összegeinél magasabb tételekben megállapított adók és közköltiségek miatt szüntették meg a munkát, s a helyet, hogy kivettelt adójuknak leszállítását törvényes forumok előtt kérelmeznék, mire az igazgató ur által felhiva és figyelemztelve lettek illetéktelen oldalról jött felbujtás miatt a kivettelt adók törlesztését a sztrájk útján akarták kiereszkakolni.

Igy állván a dolog, teljesen légből kapott — s a valósággal homlok egyenest ellenkezik az idézett közleménynek ama tendentiosus állítása, — hogy a sztrájk kitörését az igazgató ur elnézése s bánásmódja idézte volna elő; s midőn, az említett közleménynek az igazgató ur ellen irányzott s csekis roszakarat által sugalmazott gyanúsításait mi a kolozsvári m. kir. dohánygyár aluirott tisztviselői és alkalmazottai, mint a viszonyok legalaposabb ösmérő teljesen valótlannak nyilvánítjuk, egyszersmind kijelentjük, hogy Hatházy Ferenc dohánygyári igazgató urnak úgy az alja rendelt tisztviselők, alkalmazottak, mint a dohánygyári munkásokkal szemben követett mag-tartása, bánásmódja mindenkor egy jó főnökhez illő humánus és atyai jó indulat által áthatott volt, s a ki ezzel ellenkezőt állít, az vagy félrevezette van, ugy pedig a Hatházy igazgató urnak nagyon is kiérdemelt megrovásban részesített alárendeltje lehet.

Kolozsvárt 1897 március hó 23-án Heigel Albert s. k. Bekkor József s. k. Pityik György s. k. Kraft Lipot s. k. Fodor Károly s. k. Pap István s. k. Szűcs Bertalan s. k. Sziklay Dezső s. k. Kiss János s. k. Ranai István s. k. Pázsint Mihály s. k. Karácsonyi Géza s. k. Gruca András s. k. Jelinek Lipot s. k. Molnár Lajos s. k. Szathmáry Károly s. k. Erdélyi Gáspár s. k. Szilvay Sándor s. k. Lázár Vilmos s. k. Lieber Jenő s. k. Koós Ede s. k. Wenrich György s. k. András Sándor s. k. Miklos Lajos s. k. Szabó István s. k. Szary József s. k.

Nem akartuk elzárni a védekezés útját sőt, midőn az igazgató ur alkalmazottjait is megnyilatkoztatja s ennek is helyet adunk, a méltányosságban elmentünk a legszélsőbb határig. Ezzel aztán a dolog személyi oldalát befejeztünk jelentjük ki. A hivatali személyzet nyilatkozatát jóhiszeműnek tartjuk, de bizonyító ereje állításainkkal szemben nem lehet azon viszonytól fogva sem, mely köztük és a védelmezett főnök között fenn áll.

A mit irtunk, azt a munkások elbeszélése és más hiteles források után irtuk. Hatházy ur személye ellen semmi kifogásunk, de a közügy érdeke kívánja meg, hogy azoknak tényei felett kritikát gyakoroljunk, a kik közszolgálatban állanak.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Pártértekezlet.

Budapest, márc. 24.

Az országgyűlési függ. és 48 as párt-nak tegnap este 6 órakor Kossuth Ferenc elnöklété alatt értekezlete volt. Elsőben is Kossuth Ferenc bejelent, hogy Pichler Gyűző, a párt tagja, az ellene indított támadásokból tisztán és érintetlenül került ki, mit a párt örömmel tudomásul vesz. Ezután a párt tárgyalta a tulkiadásokról szóló jelentést s elhatározta, hogy az appropriációs vitában részt vesz. A felhatalmazást azonban a kormányra iránt való bizalmatlanságból nem szavazza meg s ebbeli álláspontjának a házban leendő kifejtésére megbízza Eötvös Károlyt.

Országgyűlés.

Budapest, márc. 24.

A képviselőház mai ülésén a tegnapi javaslatokat harmadszor megszavazták. A 8-ik bíráló bizottságba Nagy Mihályt választották be.

Várossy Gyula interpellálta Bánffyt azon nyilatkozatért, melyet Andrassy Géza gróffal szemben tett.

Nagy tapintatlanságnak mondja a nyilatkozatot egyrészt azért, mert az ország tele van a korrupció hireivel, másrészt mert a miniszterelnök nyilatkozata alkalmas pressziót gyakorolni az összeférhetetlenségi bizottságra.

Bánffy azt feleli, hogy alapokban megjelent nyilatkozatot nemcsak magáévá teszi, hanem egyszersmind kijelenti, hogy azt ő maga fogalmazta.

Nagy zugás balfelől. A milyen joga van Várossynak és az egyes képviselőknek, az inkompatibilitásról beszélni, neki épen oly joga van privát véleményét nyilvánítani.

Mikor nyilvánította volna nézetét, ha nem ma, mikor a kérdés aktuális. Nem lát benne tapintatlanságot. Különböztet, hogy még a jelen állésszakban javaslatot nyújt be, miszerint ad-hoc bizottság küldessék ki a 37 éves incompatibilitási törvény revíziójára.

Egy hang: Éljen Morzsányi! Városy kijelenti, hogy nagy külsébség az, ha ő mint egyszerű képviselő és Bánffy mint miniszterelnök beszél.

Bánffy azt felelte, hogy ha az összeférhetlenségi bizottság előtt az agrárbankkal kapcsolatos esetek volnának — akkor nyilatkozata tapintatlan volna, de így nem.

A többség a választ tudomásul vette

Pénteken megkezdik az appropriációs vitát.

Andrassy Géza választóihoz.

Bndapest, márc. 24.

Andrassy Géza a következő nyilatkozatot intézte választóihoz:

Igen tisztelt választóim! A képviselőház mai ülésében az elnök bejelentette képviselői állásomról való lemondásomat.

Ez állás bizalmi viszony a képviselő és kerülete között. Szigorú kötelesség, midőn az egyik fél e viszonyt felbontja, hogy indokát előadja. Kötelességemnek tartom azért rámutatni azon tekintetre, mely vezetett, midőn a mandátumot, a melylyel megtisztelték és a melyre oly büszke voltam, visszaadom az Önök kezébe.

Tudni fogják, hogy az utóbbi időben több képviselőre nézve azon bejelentés történt, hogy oly üzleti viszonyban vannak az állammal, mely a képviselői állással össze nem fér.

Az incompatibilitási törvény eddig nem alkalmaztatott teljes szigora szerint. Sem a hivatott tényezők, sem a közvélemény nem követelték szigorú végrehajtását.

En bányatársulatom által olyan viszonyba jutottam az államhoz, a melyre az incompatibilitási törvény szakaszai esetleg alkalmazhatók. Az általános gyakorlat benyomása alatt nem vettem föl magam előtt azt a kérdést, vajjon a bányásztársulatomra nézve az állammal kötött szerződés megegyezik-e vagy sem képviselői állásommal. Annál kevésbbé éreztem ennek szükségét, — a mit talán mondanom sem kell — közpályámon mindig csak politikai indokok vezérleltek és társulatomnak szerződéses viszonya az állammal a legtovolabról sem érintette teljes és tökéletes függetlenségemet.

Minthogy azonban a kérdés most napirendre került, nekem is le kellett vele számolnom.

Mandátumomat letenni határoztam el magamat.

Miért? Nem az vezetett elhatározásomban, hogy lemondással állást foglaljak a kérdés érdemében abban, vajjon a bányatársulatom között és az állam között fennálló adás-vevési szerződés képviselői állásommal megegyezik-e vagy sem.

Az utóbbi napok fejleményei reám nézve minden tekintetben sajátos egyéni helyzetet teremtettek. Az okok közül a melyeknél fogva a képviselői állásom való lemondásra határozotam el magamat, legyen szabad a többit mellőzve, csak is a következőt kiemelnem:

Közérdek, hogy az a látszat se támadhasson, mintha a bizottság előtt, mely ez ügyben végérvényesen dönteni hivatva van bármely személyes szempont fennforoghat.

Mihelyt modomban leszföl fogom keresni igen tisztelt választóimat és személyesen meg fogom nekik köszönni a bizalmat, a melyet belém helyeztek,

Furfangos család.

Szászváros, márc. 24.

Leopold Gyula nevű vidéki asztalos a szászvárosi városi hatóságot és több magas állásu hivatalnokot furfangosan elámitott. A vendégfogóban, boltokban mint az érkező báró Nopcsa tisztartója nagy mérvű bevásárlásokat eszközölt és a fogadásra előkészületeket tett.

Városi hatóság küldöttségileg ment a vasuti állomáshoz az érkező képviselő elébe. A szállóban uri kényelemmel be rendezett szobák vártak a nagy vendéget.

Az al-tisztartó a város előkelőségének nagy kegyében volt. Veltük parolázott, kölcsönöket vett fel, miglen Lányi állatorvos kiderítette, hogy az ünnepeit urasági tiszt egy közönséges szedelő, ki a királyi bíróság vett a leleplezés után pártfogásába. A vendéglős, kereskedő és polgármester, de főleg s városi tanács bándoklik most az elhamarkodott előzékenység felett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.)*

Nyilatkozat.

Az „Ellenzék” tegnapi számában ifjabb B. Bak Lajos ur a vezetésem alatt álló kolozsvári kereskedelmi akadémiát, annak növendékeit s személyeket illető olyan kvalifikálatlan támadást intéz, melyre, hogy a tényállásnak elmondásával nyilatkozom, csak a nyilvánosság foruma iránt tartozó kötelezettségemről teszem.

Vasárnap, midőn Bak ur az akadémiá épülete előtt elhaladt, két kűnnálló tanulóknak egyike társához szólva e megjegyzést tette: „Milyen szép cipője van ennek az urnak” — lévén az egy fehér betétes cipő. Ez ártatlan megjegyzés, a mint a nyomozásból constátálom lehetett, egész extasisba hozta a nevezett urat s bár az erre következtetett kérdővonalas közben tanulóknak kinyilatkoztatta, hogy a megjegyzés csak társához szóló figyelmeztetés volt s bocsánatot is kért: az igazgatóhoz vezettette fel magát a megtámadott tanulólal. En ez időben az egyetem ünnepélyen voltam, de az intézetben volt az inspektor tanár, kihez ha az ügy áttétetik szabályos eljárás tárgya lett volna. E helyett Bak ur valóságos botrányt csinált kiabálásával és a tegnapi felszólalásánál még durvább sértetéseivel.

Másnap — miután már az ügyet ismerem — Bak ur látogatását talán kimért magatarással, de bizonyára több tisztelettel és udvariasággal fogadtam, mint a mennyire ő érdemesnek bizonyította magát. Panaszára azt a választ adtam, mit helyzetemben minden higgadt ember adott volna: „Miután ön több elégtételt vett magának, mint a mennyi jogosan a vélt sérelemért megilletette, további elégtételt nem adhatok.” Egyuttal figyelemztettem csak nemrégi bezárult diákori életére, — ha vajjon egy ifju embernek kollegiumukban ilyen sértő fellépését eltűrték volna-e? Az én diákkoromban — erre hivatkoztam — aligha ép bórral menekülhetett volna meg, ki az egész ifjuságot otthonában durván megsérti.

Még csak annyit jegyzek meg, hogy a kolozsvári kereskedelmi akadémia fennállása óta egy pár gyermekes paizáságra leszállítva, mely megtorlatlanul nem maradt, ifjuságunk magaviselete ellen soha panasz fel nem merült, hanem ellenkezőleg, bárhol jelentek meg növendékeink, udvarias, illemtudó és jó nevelési ifjaknak bizonyították be magukat. A kérdéses támadás egyéb durvaságaira valószolni érti önérzetem, s mivel e nyilatkozatot is csak az olvasó közönség iránti tiszteltből tettem — megismertetvén itt a tényállást — részemről ez ügyben több szavam nincs.

Kolozsvárt, 1897 márc. 24.

Kiss Sándor,

a keresk. akadémia igazgatója.

Nyilatkozat.

Melynek erejénél fogva alólított az 1894. évi aug. 6-án Kolozsvárt megjelent „Ellenzék” napilap nyiltterében Dr. Friedmann József ellen közzé tett nyilatkozatomat, mint téves információzión alapuló, ezennel visszavonom és az esküdtsezk előtt is visszavonom.

Kolozsvárt, 1897. márc. hó 24-én.

KÖVÉR JÓZSEF.

Van szerencsém tudatni, hogy a régi

Erzsébet szállodát,

mely most az „Angol királyné” czimet viseli, szívesen meg ott a földszinten egy sörcsarnokot és éttermet rendeztem be, a hol mindig friss sörrrel és villásreggelivel szolgálhatok a közönségnek.

Becses pártfogást kér

Sebesi Pál.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelőséget nem vállal Szerk.

VENDEGLŐSÖKNEK!

"KÉRŐ" GYÓGYFÜRDŐRE

egy óvadékképes, jó konyhát tartó
vendéglős kerestetik.

A vendéglős 100 személyre asztalokkal, székekkel, tükrökkel, lámpákkal ellátott étkező helyiséget, külön konyhát, 2 lakosztályt, pinczét, 1 megtöltött jégvermet és 1 fedett tekepályát (kuglizót) kap használatra.

A bor és sör italaim árulásáért megfelelő perzentet adok, akár pedig saját italait árulhatja a vendéglős 400 (Négy száz) frt haszonbér fizetés mellett.

A fürdő Szamosújvártól 6—8 percznyi távolságra, az ország-út mentén fekszik.

Omnibus és fiaker közlekedés a város és fürdő között.

A fürdőidény április hó 15-től október hó 15-ig tart.

Ertekezni lehet: Szamosújvárt, Dr. Zakariás József tulajdonossal. 177. (3-x)

GYÁRTÁSI TELEPEK:
kolozsvári Szt.-Györgyhegyi téglagyár (kézi téglagyártás.)
Rákóczi-hegyi (gép téglagyártás.)

KOLOZSVÁRI Szt.-Györgyhegyi téglagyár részvénytársaság.

Telefon szám 181.

Ajánlja az építész urak és építető közönség részére

kitűnő minőségű kézi- és gép-tégláit.

Igen előnyös árak, s nagyobb vételűl külön árkedvezmény nyújtatik.

A téglák minőségéről bárki meggyőződést szerezhet gyártelepeinken.

Megrendeléseket elfogad:

a „Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részv. társaság”
(Jókai-utca 3. sz., emelet. — Telefon 52. sz.)

168. (8—10) AZ IGAZGATÓSÁG.

IGEN ELŐNYÖS ÁRAK!

ELADÓ BIRTOK.

Magyar-Frátán (Kolozsvármegyében).

két vasúti állomáshoz közel,

300 hold tagosított birtok
épületekkel felszerelve eladó.

Ertekezhetni helyt Frátán Eperjesi Arpádnál.

254. (1—2)

ÚJ FÉRFI DIVAT-ÜZLET!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy helyben,
Főter II. szám alatt (Reil-ház)

BITTÓ REZSŐ

törvényszéki bejegyzett cég alatt modern s a legdivatibb
izlést és minden tekintetben kielégítő

férfi-divat és fehérmű-üzletet

nyitottam.

E téren úgy belföldön, mint külföldön, nevezetesen Párisban szer-
zett hosszú évi tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy nagyérdemű vevőimnek a legkényesebb izlést is kielégíthetem.
Külföldi utazásom alatt szerzett legelőkelőbb cégekkel való összeköt-
tésem módját nyújtanak arra, hogy tisztelt vevőimnek üzletemben a leg-
újabb divatu cikkekkel szolgálhassak.

Midőn arról biztosítom, hogy minden igyekezetem oda irányuland,
hogy tisztelt vevőimet a legmesszebb menő előzettséggel s pontossá-
gal szolgáljam ki, legyen szabad szíves megrendeléseit által vállaltam
jó indulatu támogatását kérem. Kiváló tisztelettel

252. (2—3)

BITTÓ REZSŐ.

Videki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek
utánvét mellett. — Szolid kiszolgálás, jutányos árak!

„Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság”

Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet havi részletfizetésre,
12, 18, 24 és 36 havi részletfizetésre.

246. (2—3)

Legközelebbi húzások:

1897. évi április hó 1-én 4%-os Tisza-sorsjegy	Főnyeremények
1897. „ „ 24-én 3%-os magyar jelzalog hitelbank sorsjegy	frt 100,000
1897. „ május „ 1-én 1860-iki államsorsjegy 100 frt névérték	Kor. 100,000
1897. „ „ 1-én Osztrák hitel sorsjegy	frt 60,000
1897. „ „ 1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	frt 150,000
	Lire 35,000

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó félnek esnek javára.

Gr. Pejácsevich Árhurné mező-őri birtokában

még 160—170 métermázsza

vetni való tavasz-buza

eladó.

Minta megtekinthető és megrendelés tehető: Gáspár

Bélaánál Kolozsvárt, Belközép-utca II. szám alatt.

256. (1—3)

KOMOLY SZÓ

a magyar közönséghez!

Az alatt, míg képviselőink és más hivatott férfaink hazai ipar ér-
dekeinek megvédésén és istápolásán tanácskoznak, a külföldi ipar egyre
jobban áraszt el bennünket versenyével. És még hagyján, ha jobb is, ol-
csóbb is volna árúja és munkája a magunkénál; de se nem jobb, se nem
olcsóbb. Ellenkezőleg!

TESSÉK MEGGYŐZŐDÉST SZEREZNI,
hogy raktáron levő szöveteim csakis magyar munkások által készi-
tett a nagy mennyiségű kész és mérték után szabott férfi ruhák nem-
csak minőség és munka, de jutányosság tekintetében is túl haladják a
külföldi czegek árúit.

Emlékeztesse márszias 15-ike a magyarságot arra is, hogy
PARTOLJUK A HAZAI IPART,
mely jobb és olcsóbb a beözönlő külföldinél!

Kolozsvárt, Hid-utca Tisztelettel
(Zsigmond-ház.) Dietrichstein H. és Társa.
248. (1—10)

LEGNAGYOBB RAKTÁR

Kreton, Voal, Madepolan, atlas Saten, Vászón,
Chiffon és tavaszi Ruhakelmékből.

POSZLER ÉS TÁRSA

DIVATÁRUHÁZA

Kolozsvárt, Hid-utca, Hungária alatt.

Egy méter gyönyörű Voal	18, 22, 25, 30 kr.
„ „ Madepolan	30, 35, 44 kr.
„ „ Atlas Saten	35, 45, 65 kr.
„ „ női szőr ruhakelme	35 krtól 250 krig.
„ „ fekete Terno	45 krtól 3 frt 30 krig.
„ „ első rangú Chiffon	20 krtól 40 krig.
„ „ vászón Rumburgi, utánzat	22 krtól 40 krig.
„ „ vég 30 rőtűs vászón, kitűnő jóságú	4-40 krtól 850 krig.
„ „ 14 méteres czérna lepedővászon	650 krtól 10 frtig.
„ „ méter lepedővászon	45 krtól 1 frt 20 krig.
„ „ darab olajos paplan	1 frt 80 kr.
„ „ Saten paplan	3 frt.
„ „ szőr-atlas paplan	4 frt.
„ „ selyem paplan	7 frt.
„ „ mátrac	3 frt.
„ „ selyem esőernyő	1 frt 80 kr.
„ „ acélnyelű esőernyő	1 frt 30 kr.
„ „ férfi fehér és szíves ing	1 frt 20 kr.

Tourista és Saten uri ingek, nyakkendők, kesztyű, mieder, szalag,
cipke és minden bérlesek és rövidaruk dus választékban.

Főter, Plebánia szeglet-épület.

Még csak e hó végéig!

NAGY CSÖDTÖMEG ELADÁS.

Alólirott felkérem a t. nagyközönség figyelmét, hogy a

Rácz Lajos csödtömegét megvettem

és azt feltűnő olesón, sőt a beszerzési áron
aluli árban is árusítom el, miről szíves meggyőző-
dést kérve tisztelettel

150. (9—10)

A TULAJDONOS.

Az egész árak egy tömegben a berendezéssel együtt is eladó.

Főter, Plebánia szeglet-épület.

NŐK FIGYELMÉBE!

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű Hölyközönség
becses tudomására hozni, hogy

Főter II. házszám alatt (Reil Dániel-féle házban)

mindennemű

női-ruha készítését

a legutolsó divat szerint, a legizlésesebben elvállalom.

A már meglevő ruhadarabokat kívánat szerint gyorsan és eszesen
átalakítom.

Mint hogy ezen szakmában már 9 éve önállóan és teljes meg-
elégedéssel működöm, a nagyérdemű Hölyközönség becses meg-
rendelésekkel teljes megnyugvással megtisztelhet.

Videkről elégséges egy jó derék beküldése.

Kiváló tisztelettel vagyok:

232. (3—3)

KÁDÁR IMRE,
női-ruha készítő.

Szeszgyár, finomító és gőz-téglagyár M.-Vásárhelyt.

Nagyérdemű építési vállalkozók, építető
közönség szíves figyelmébe!

Medgyesfalvi gőz-téglagyárunkban

előállított kiváló minőségű

Keranit, Travers, nyers építményű téglák,

ugyszintén

egész könnyű új mintájú fedéleserép,
valamint

összes különleges téglából

állandó raktárt tartunk helyben, Nagy-utca 32. szám
alatt levő Rum, Likör-gyári és szeszagyáru dai raktár-
helyiségünkben,

a hol ezek bármikor megtekinthetők és bármely mennyiségben
felette jutányos árban beszerezhetők.

BÁRÓ BORS ÉS TÁRSA,

186. (7—20)

szeszgyár, finomító, gőz-téglagyár, emet-, likör-
és rum-gyári
Marosvásárhely—Kolozsvár.

Szesz nagykereskedés Nagy-utca 32. sz.

MELOCCO L.

KOLOZSVÁRI CSATORNA-ÉPÍTŐ VÁLLALATA.

Iroda: Kornis-utca 1. sz.

Házi csatornák, vízvezetési berendezések elkészítése, kap-
csolatban szagtalan Closet-ekkel, fali kagylókkal stb.

Csak az általam készített házi csatornák köttetnek be

DIJTALANUL

240. a városi főcsatornába. (3—10)

Tervek, költségvetések ingyen.

Saját gyártmányu első rendű

román- és Portland-czement

nagy raktára legjutányosabb árakon.

SÁRGA JÁNOS

ÉKSZER- ÉS ÓRA-ÜZLETÉBEN

KOLOZSVÁRT, HID-UTCZA II. SZÁM ALATT.

Előnyös ár mellett, nagy választékban és izléses-ívitelben raktáron vannak:

arany- és drága-kő ékszer- és ezüstneműk,
arany lánczok, jegy-nyelűk, schweitz arany-, ezüst-, fali-, inga- stb. -ák.

Antique ezüstneműk és órák.

Ékszer- és óra-üzletünk teljes értékben megvételnek vagy becséreltetnek.

Javítások pontosan.

Becsés pártfogást kérve tisztelettel SÁRGA JÁNOS.

822. (32—100)